

COVID-19 pandemiyası bütün dünyada ənənəvi rəqib tam fərqli bir situasiya yaratmış, sosial-iqtisadi prioritetlərə yenidən baxılması zəruri tələbdir. Hər bir ölkə bu situasiyadan daha az itkilərlə çəxmaq üçün xüsusi strategiyaları müəyyən etməlidir. Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatı (ÜST) tərəfindən dəfələrlə vurulmuş və beynəlxalq aləmdə etiraf edilmiş kimi, Azərbaycan pandemiya dövründə ən uurlu strategiya seçmiş ölkələrdən biri olmuşdur.

Pandemiyanı təsirlərini minimuma endirmək məqsədilə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti tərəfindən vaxtında və çevik qərarlar qəbul edilməsi, qabaqlayıcı tədbirlərin görülməsi pandemiyanın geniş yayılmasını qarşısını almaq üçün ənənəvi və sənaye sistemini gücləndirilməsi, sosial cəhətdən həssas həliyə davamlı dəstək mexanizmləri tətbiq edilməsi, iqtisadi dayanıqlı və minimum edilmiş işsizliklə bağlı həyati addımlar atılmışdır. Bütün ölkə ictimaiyyəti vaxtında atılmış bu addımların böyük rəhbərlik qərarları ilə təqdirə layiq haldə, pandemiya ilə mübarizədə Azərbaycan təcrübəsi bir sıra ölkələr tərəfindən öyrənilmiş və tətbiq edilmişdir.

Çevik addım atan 12 ölkədən biri

Pandemiya dünyada təhsil sistemlərində təsirsiz qalmamışdır. İlk mərhələdə ölkələrin təhsil sistemi pandemiyaya adekvat reaksiya göstərmiş, bilməmi, sadəcə proseslərin arxasınca getmiş və hallarda təhsil müəssisələrinin fəaliyyətini dayandırmış və nə qədər bir müddət sürəcəyi və tezliklə fəaliyyətini davam etdirəcəyi barədə gözləntilər var idi. Lakin pandemiyanın kütləvi itkilərlə müayitə edilməsi və həlvi uzun müddət davam edəcəyi aydın olandan sonra, təhsil sistemləri təhsilin fasiləsizliyinin minimum edilmiş işsizliklə bağlı tədbirlər görməyi başlamışlar.

Pandemiya rəqib Azərbaycanada təhsilin fasiləsizliyinin minimum edilmiş işsizlik istiqamətində mərhələli rəqib rəqib etməkdir. Belə ki, ilk mərhələdə Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabinetinin 30 yanvar 2020-ci il tarixli 35s nömrəli sərəncamı ilə təsdiqlənmiş "Azərbaycan Respublikasında yeni koronavirus xəstəliyinin yayılması qarşısını almaq üçün fəaliyyət Planı"nın icrasına başlanıldı. Təhsil Nazirliyi tərəfindən Tədbirlər Planı hazırlanmış və yata keçirilmişdir. Nazirlikdə 7/24 saat rejimində fəaliyyət göstərən Qərargah yaradıldı və hər gün hər bir təhsil müəssisəsində və ziyətli baş məlumatlar toplanmış ümumiyyətlə Nazirlər Kabinetinin Operativ Qərargahına ötürüldü.

Təhsil Nazirliyi tərəfindən yerli təhsil idarəetmə orqanlarına və təhsil müəssisələrində və ziyətli həssas yanaşmalarla tibbi-profilaktik tədbirlərin görülməsi ilə bağlı təlimatın məktub göndərildi, təhsil müəssisələrində tibbi-profilaktik tədbirlərlə bəla təhsilçilərin, təhsilçilərin və valideynlərin arasındakı aktiv məarifləndirmə və izahat işlərinin həyata keçirilməsi, müəssisələrin zəruri tibbi vəzimatlarla, dezinfeksiyaedici və gigiyenik vasitələrlə təchiz olunması, nəzarət artmış və əldə edilən qurumların fəaliyyətində sanitariya-epidemioloji işlərin aparılması, rəqib yaradılması, kütləvi tədbirlərin məhdudlaşdırılması, barədə tapşırıqlar verildi. Valideynlər üçün tövsiyələr, təhsil müəssisələrində koronavirus (COVID-19) infeksiyasının yayılması qarşısını almaq üçün profilaktik tədbirlər barədə təlimat hazırlandı və tətbiq edildi. Bütün təhsil müəssisələrində sistemli şəkildə dezinfeksiya işləri aparılmalı və bəla. Həyata keçirilən tədbirlərlə təhsil müəssisələrində sanitariya-gigiyenik və ziyətli yaxşılaşdırılması həyati əhəmiyyətli təsirlər, heç bir yoluxma halı baş vermədi ki, bu da ən vacib məqamlardan biri idi.

Cari il fevralın 28-də ölkədə ilk koronavirusa yoluxma halı (tranzitlə keçən cənubi vətəndaş) aşkarlandı. Qandan sonra növbəti gününə martın 2-də dövlət başçısının tapşırığına uyğun olaraq Nazirlər Kabinetini tərəfindən COVID-19 infeksiyasına yoluxma halının qarşısını almaq üçün ölkə rəzasində yerlərdə bütün təhsil müəssisələrində tibbi profilaktik və dezinfeksiyaedici və digər qabaqlayıcı tədbirlərin intensivləşdirilməsi məqsədilə tədris, təlim-tərbiyə prosesinin dayandırılması və bununla əlaqədar bütün tədbirlərin təxirə salınması barədə qərar qəbul edildi. Onu da qeyd etmək lazımdır ki, həmin vaxt ölkə rəzasində bütün təhsil müəssisələrində fəaliyyətini dayandırmış barədə qərar dünyada yalnız 12 ölkə tərəfindən verilmişdi, sonradan isə bu qərar, demək olar ki, bütün ölkələrə rəqib etdi.

Qərargahın olaraq, martın 3-dən bütün təhsil müəssisələrində tədris, təlim-tərbiyə prosesi mərhələli şəkildə tədris ilinin sonuna qədər dayandırıldı. Təhsilin fasiləsizliyini və davamlılığını təmin etmək məqsədilə təhsil Nazirliyi tərəfindən təxirə salınmadan yeni təhsilçilərin reallaşdırılması başlandı. Qeyd etmək lazımdır ki, bu artıq pandemiya rəqib təhsilin təkili sahəsində ikinci mərhələ idi.

1 milyondan çox müəllim-əgird heyəti yeni təbbüslərdən yararlandı

İlk növbədə nəticələri gözlənilən qədər genişləndirilən ümumi təhsil pilləsində teledərslərin tətbiqi ilə bəzi problemlər həlledildi. Bu məqsədlə qəsd müddət ərzində yüksək peşəkarlığa malik müəllimlərdən ibarət heyət müəyyən edilmişdir, texniki çətinliklərə həll edildi və teledərslərin tətbiqi üçün bəzi problemlər həlledildi.

Dərslərin nümayişi üçün televiziyanın seçilməsi təsadüfi deyildi. Belə ki, ölkənin bütün regionlarında, xüsusilə ucqar kəndlərdə əgirdlərin fasiləsiz və sürətli internet bağlantısı ilə təmin edilməsi sahəsində çətinliklər olduğu üçün onların müəyyən hissəsinin dərslərdən yararlanma bilməməsi ehtimalı var idi. Dövlət televiziyasının bütün ölkəni əhatə etdiyi nəzərə alınaraq, dərslərin 2 televiziya kanalında (Azərbaycan Televiziyasının "Mədəniyyət" kanalında və "ARB Gün" kanalında) yayımlanması barədə qərar qəbul edildi. Zaman göstərdi ki, bu, vaxtında verilməmiş və yeganə düzgün qərar idi. Ümumi təhsil müəssisələrinin əgirdləri üçün 11 mart 2020-ci il tarixində etibarən təbii və bazar günləri istisna olmaqla, hər gün 5-6 saat TV-dərsi yayımlanmağa başlandı, təhsilin həyata keçirilməsi üçün təminatlar təmin edildi, ümumi təhsil müəssisələrində təhsil alan 1,6 milyon əgirdərsiz cəlb olundu. Dərslər ümumi təhsil proqramına uyğun olaraq bütün sinifləri və yaş qruplarını əhatə edir. Nümayiş etdirilən bütün teledərslər sonradan sərbəst istifadə üçün Təhsil Nazirliyinin www.video.edu.az elektron portalında və rəsmi "Facebook" sahifəsində, "Youtube" kanalında da yerləşdirilir ki, bu da əgirdlər üçün əlavə imkanlar yaradır. Teledərslərə yanaşı, hər hansı ev tapşırıqları üçün həsr olunmuş 2 saatlıq interaktiv verilişlər də təqdim edilir ki, bu da əgirdlərə əks-əlaqəyə imkan yaradır. Təqdim olunan haldə ki, Azərbaycanın teledərsi sonradan Gürcüstan, Türkiyə, Ukrayna, Böyük Britaniya və digər ölkələrə təqdim edilmişdir. Təqdimatının sonuna qədər təqdim edilən teledərslərin ümumi sayı 12124 təqdim edilmişdir.

Bu işlərin məntiqi davamı olaraq növbəti addım kimi aprelin 2-dən "Virtual məktəb" layihəsinə start verildi, ölkənin iri milli onlayn platforması əgirdlərin istifadəsinə verildi. Layihənin məqsədi yayımlanan teledərslərin interaktivliyini təmin etməkdir və ümumilikdə məqsəddən tədris imkanlarının genişləndirilməkdir. Hər bir əgird "Virtual məktəb" portalında qeydiyyatdan keçərək öz yaşına uyğun sinif təyinin olunur. Portal vasitəsilə əgirdlər teledərslərdə tədris olunan mövzulara səsən hazırlanmış ev tapşırıqları yerinə yetirir və əlavə tədris resurslarından faydalana bilərlər. Portala hər hansı müxtəlif mövzu və fənlərə uyğun olaraq yeni tapşırıqlar əlavə olunur. Müəllimlərin portalda qeydiyyat təmin edilməsi, onların təqdimat portalında onlayn dərslərin keçirilməsi üçün imkanlar yaratmışdır. Sonradan portal funksionallığı genişləndirilərək qeyd olunan imkanlarla yanaşı, görüntü və audio dərslərinə keçirilməsi, teledərslərin izlənilməsi, tədris cədvəlinin tutulması, əgird və müəllim qruplarının tətbiqi, sənədlərin üzərində birgə iş, həftəlik tapşırıqların həll edilməsi, öcümüldən əgird və müəllimlərin arasındakı yazışma imkanları da təqdim edilmişdir. Bu gün onlayn platformada qeydiyyatdan keçmiş müəllim və əgirdlərin sayı 1 milyondan artıqdır. Həmin platforma üzərində artıq 1 aydan çoxdur ki, hər hansı əgirdlərin arasındakı "Virtual əlaqə" müsabiqəsi keçirilir və həftənin qalibi elan edilir ki, bu da onların motivasiyasının artırılmasına və səlamət qəbul etmə imkan yaradır. Bu gündə 100-dən artıq əgird bu müsabiqənin qalibi olmuşdur.

Eyni zamanda yeni bir təbbüs kimi, təhsilçilərə daha geniş təlim imkanlarının yaradılması, müəllimlərin təlimlərinə verilməsi və mentor dəstəyinin göstərilməsi məqsədlə "onlayn siniflərin" fəaliyyəti təqdim edildi. Burada iştirak edənlər qabaqcıl müəllimlərin müxtəlif əgird qrupları üçün onlayn dərslərin tədrisində, digər müəllimlərin mentor dəstəyinin göstərilməsində, habelə müəllim heyətinin potensialının inkişafına yönəlmişdir. Təbbüslərin həyata keçirilməsində iştirak edir. Edilən işlərin məntiqi davamı olaraq, iri milli onlayn platformanın müəllimlərin ixtisaslarının artırılmasına, onların zərurətə uyğunlaşdırılmasına, təhsilçilərin motivasiyasının artırılmasına istiqamətində dəstək göstərilir. Bu istiqamətdə 1000-dən çox müəllim distant təhsil mövzusunda onlayn təlimlərə cəlb olunmuşdur.

Məktəblərin tarixi nailiyyəti, təhsil layihəsinin COVID-19-la mübarizəyə töhfəsi

Bunlarla yana??, mövcud v?ziyy?t? ?laq?dar olaraq ?n?n?vi keçiril?n müxt?lif müsabiq?, yar??lar da virtual v? onlayn formatda t??kil edilir. ?h?miyy?tli hald?r ki, cari ilin aprel ay?nda virtual formatda keçiril?n Avropa Q?zlar Riyaziyyat Olimpiadas?nda az?rbaycanl? m?kt?bil?r tarixi nailiyy?t ?ld? ed?r?k 3 bürünc medal qazanm??lar.

Pandemiya il? mübariz?y? töhf? verilm?si istiqam?tind? aprel ay?n?n ?vv?lind?n IT?hsil Nazirliyinin "STEAM /Az?rbaycan" layih?si ç?rçiv?sind? COVID-19 infeksiyas?ndan qorunmaq üçün "üz-sip?ri", el?c? d? bir çox tibbi cihaz v?v? avadanl?qlar?n müxt?lif detallar?n?n s?naq istehsal?na baxlanm??d?r. Proses ç?rçiv?sind? 1500-d?n çox "üz-sip?ri" istehsal olunaraq tibbi çil?rin? v? 1400 "üz-sip?ri" is?polis i?çil?rin? t?qdim edilmi?dir. ?stehsal prosesi insan ?m?yi olmadan, xüsusi 3D printerl?rl? h?yata keçirilir. "Üz-sip?ri"nin haz?rlanmas?nda istifad? olunan m?hsullar ekoloji t?miz v? insan h?yat? üçün t?hlük?sizdir. Bu qoruyucu sip?r insan?n üzünü tam örtm?kl? hava-damc? yolu il? yay?lan infeksiyalara qar?? müdafi? rolunu oynay?r. "STEAM/Az?rbaycan" layih?sind? Heyd?r?liyev Fondunun d?st?yi il? 2019-cu ilin sentyabr ay?ndan start verilmi?dir. Layih? haz?rda ölk?nin 42 m?kt?bind? 6 mind?n çox ?agirdi ?hat? edir. ?xtiraç?l??n, innovasiyalar?n v? yarad?c?l??n ?agirdl?r aras?nda t??viq edilm?si layih?nin ?sas m?qs?dl?rind?ndir.

Az?rbaycanda t?tbiq edil?n t?hsil platformas? UNESCO-nun r?smi siyah?s?nda

Xüsusi vur?ulmaq laz?md?r ki, pandemiya dövründ? Az?rbaycanda t?tbiq edil?n t?hsil platformas? UNESCO-nun r?smi sayt?nda t?qdim edil?n siyah?da yer alm??d?r. Bel? ki, dünyada COVID-19 pandemiyas?n?n yay?lmas? il? ?laq?dar UNESCO-nun r?smi sayt?nda (<https://en.unesco.org/covid19/educationresponse/solutions>) ?agirdl?rin öyr?yr?nm? prosesini asanla?d?rmaq m?qs?dil? distant t?hsil platformalar? elektron portallar v? ?lim t?tbiql?rinin siyah?s? t?qdim olunm?dur. Ölk?mizd? t?tbiq edil?n hesablama t?f?kkürü v? riyazi bacar?qlar?n inki?af?na xidm?t ed?d?n "Polyup" platformas? da bu siyah?ya sal?nm??d?r. 2018-ci ilin dekabr ay?ndan etibar?n Az?rbaycanda 90 m?kt?bd?n ümumilikd? 1000-d?n çox mü?llim v? 10 min ?agird "Polyup" layih?sind? qo?ulara f?al ??kild? respublika üz?üz? keçiril?n müsabiq?l?rd? i?tirak edirl?r. 2019-cu ilin fevral ay?ndan baxmayaraq Az?rbaycan üzr? 10 "Polyup" müsabiq? h?yata keçirilm?dir. Bundan ?lav?, portal vasit?sil? mü?llim v? ?agirdl?r beyn?lxalq müsabiq?l?rd? i?tirak imkanlar? da yarad?lm??d?r. Haz?rdas? IT?hsil Nazirliyi "Polyup" platformas?ndak? resurslar? d?teled?rsil?r v? www.video.edu.az portal?nda yerl??n dig?r videoresurslara inteqrasiya etmi?dir.

IT?hsil Nazirliyi pandemiya dövründ? m?kt?b q?d?r? t?hsilina davaml?l?? bil? bax?l? t?dbirl?rin h?yata keçirilm?sind? nail olmu?dur. Bel? ki, Nazirliyin IT?hsil ?nstitutu t?r?find?n h?yata keçiril?n "Cma ?sasl? m?kt?b q?d?r t?hsilin inki?af?" layih?si ç?rçiv?sind? UNICEF-in maliyy? d?st?yi il? "Oynay?r? q?v? öyr?nirik" adl? teled?rsil?r start verilmi?dir. M?kt?b q?d?r ya? dövrün? aid u?aqlar üçün haz?rlanan teled?rsil?r "ARB Gün??" telekanal?n?n efirind? h?ft?nin iki günü yay?mlan?r. Teled?rsil?rd? u?aqlara mövzulara dair n?z?ri m?lumatlar verilm?kl? yana??, onlar?n inki?af? üçün praktiki m??l?l?r d? t?qdim olunur. Teled?rsil?rl? yana??, u?aqlar üçün onlayn d?rsil?r v? t?rbiy?çi mü?lliml?r üçün vebinarlar?n t?qdimat? davam etdirilir. Layih? ç?rçiv?sind? ölk? üzr? 33 rayon v? ??h?rin 308 icmas?n? ?hat? ed?n 321 icma ?sasl? m?kt?b q?d?r t?hsil qrupuna 6212 n?f?r 3-4 ya?l? u?aqlar c?lb edilmi?dir. Onu da qeyd etm?kl? laz?md?r ki, t?qdim edil?n teled?rsil?r onlayn d?rsil?r v? vebinarlar?n ?z IT?hsil Nazirliyi t?r?find?n h?yata keçiril?n layih?nin ?hat? etdiyi u?aqlar v? t?rbiy?çil?r üçün deyil, ölk?nin bütün m?kt?b q?d?r t?hsil mü?ssisil?ri üçün h?miyy?tlidir.

M?kt?bil?rin ev ??raitind? m?kt?bd?nk?nar f?aliyy?tinin s?m?rli t??kili

Pandemiya dövründ? IT?hsil Nazirliyi t?r?find?n h?yata keçiril?n f?aliyy?tinin bir istiqam?tli t?hsilin fasil fasil?sizliyinin t?min edilmi?si ?dis? dig?r ondan az vacib olmayan istiqam?t m?kt?bil?rin ev ??raitind? asud? vaxtlar?n s?m?rli t??kili?n nail olmaq onlar?n fiziki haz?rl?? v? yarad?c?l?q imkanlar?n inki?af? etdirilm?sini t?min t?min etm?kl?dir. M?hz bu istiqam?t d? m?kt?bd?nk?nar f?aliyy?tinin t?hsil sah?sind? bir s?ralu?urlub t??bbüsl? h?yata keçirilm?kd?dir. IT?hsil Nazirliyi t?r?find?n aprelin 1-d?n m?kt?bd?nk?nar f?aliyy?tinin mü?ssisil?rinin qrup v? d?m?kl?rin c?lb edil?n m?kt?bil?r üçün d?rs c?dv?lin? uy?un olaraq onlayn d?rsil?r start verilmi?dir. M??ççi-mü?llim v? d?m?kl?r ?hb?rl?ri müxt?lif proqram t?minatlar?ndan yararlanaraq m?kt?bil?ri interaktiv t?dris prosesin? c?lb edir, onlar?n fiziki

sa?lamliqlar?n?n t?min edilm?si üçün idman?n bütün növl?ri üzr? m??q prosesi, yarad?c?l?q qabiliyy?t?nin inki?af? üçün r?qs, r?sm, bacar?ql?r? il?r? b?di, qira?t, ifa, biçm?-tikm?, erudit v? s. s. sah?l?r üzr? d?rsli?r t??kib edir, mövzuya uy?un sual-cavab, fikir mübadil?si aparmaq imkan? yarad?r. Onlayn d?rsli?rd? indiy?d?k 27 idman növü v? 103 d?rn?k üzr? 15 min n?f?rd?n art?q qrup v? d?rn?k üzvü, 1200-d?n çox mü?llim i?tirak etmi?dir.

Mart?n 11-d?n ba?layaraq T?hsil Nazirliyinin t??kilatç?l?? il? "M?d?niyy?t" v? "ARB Gün???" telekanallar?nda yay?mlanan "D?rs vaxt?" proqram?na uy?un olaraq fiziki t?rbiy? d?rsli?ri, 14 aprel tarixind?n is? yarad?c?l?q f?aliyy?ti il? il? ba?l? tele d?rsli?r keçirilir, h?r h?ft?nin ??nb? gün? "M?d?niyy?t" telekanal?nda "D?rsd?n sonra" teleproqram? yay?mlan?r.

M?kt?bd?nk?nar f?aliyy?t sah?sind? onlayn platformalarda realla?an ölk?daxili v? beyn?lxalq s?viyy?li idman yar??lar?, yarad?c?l?q müsabiq?l?ri, s?rgil?r, "d?yirmi masa"lar v? dig?r t?dbirl?r d?h?yata keçirilm?dir. Bel?ki, u?aç?g?ncl?r inki?af m?rk?zl?ri t?r?find?n respublika s?viyy?li "Biz birlikd? güclüyük!", "Heç kim unudulmur, heç n? yaddan ç?ç?xm?r" mövzular?nda s?sm müsabiq?l?ri, "Evd? qalaq, evd? yaradaq!" yarad?c?l?q festival?, "G?l?c?k namin? birlikd?!" videoçarx müsabiq?si, "Evd? qalaq, n??m? dey?k" müsabiq?si, Ümummill? Lider Heyd?r ?liyevin anadan olmas?n?n 97-ci ildönümün? h?sr olunmu? "Ür?kl?rd? ya?ayan Ulü Önd?r" adl? virtual s?rgi v? "d?yirmi masa"lar, Bö?yük Britaniya, ?veçr?, Fransa, Türkiy?, Rusiya, Özb?kistan, Ukrayna, Gürcüstan v? Belarusdan m?kt?bli?rin i?i?tirak? il? "Qavald?" z?z?rb-çal?? al?t?ri ifaç?l?? üzr? u?aç?g?ncl?rin III Respublika v? Beyn?lxalq festival-müsabiq?si, AB?-?n Mill? Aeronavtika v? Kosmos Administrasiyas? (NASA) v? Tusi Bohm Planetariumun birg? t??kt?kilatç?l?? il? keçiril?n "Bir günün alimi" (Scientist for a day) in?a-yaz? müsabiq?si, "Ya??l ??b?k?" ekoloji m?aarif?ndirm? proqram? ç?rçiv?sind? g?ncl?rin V Ekoloji Forumu, "Üç alov" u?aç?g?ncl?rin beyn?lxalq folklor, klassik v? müasir yarad?c?l?q festival?, Beyn?lxalq Muzeyl?r Günün? h?sr olunmu? "M?kt?bli?r üçün muzey h?ft?si" ç?rçiv?sind? Azərbaycan Milli Xalça Muzeyi, Qazax?stan Milli Muzeyi, Q??z?stan Milli ?nc?s?n?t Muzeyi, Türkiy? Troya Muzeyi, Özb?kistan Dövl?t Tarix Muzeyi v? Macar?stan Milli Muzeyinin i?tirak? il? "Türk dünyas? muzeyl?rinin h?ft?si" t??kil edilmi?dir. Eyni zamanda ?ahmat üzr? respublika birinciliyi, 17 ya?ad?k ?ahmatç?lar aras?nda Qran-Pri turniri, Ümummill? Lider Heyd?r ?liyevin anadan olmas?n?n 97-ci ildönümün? h?sr olunmu? ?ahmat üzr? "Beyn?lxalq t?hsil kuboku" v? dig?r idman t?dbirl?ri keçirilm?dir. Bu t?dbirl?r? ümumilikd? 20 mind?n çox m?kt?bli qo?ulmu?dur.

Pe?? t?hsilind? alternativ t?dris v? t?lim metodlar?na z?rur?t

PePe?? t?hsil? COVID-19 pandemiyas? pe?? t?hsilind? d? alternativ t?dris v? t?lim metodlar?n? n?z?rd?n keçirm?yi z?ruri etmi?dir. T?hsil Nazirliyi yan?nda Pe?? T?hsili üzr? Dövl?t Agentliyi (PTDA) bir s?ra pe?? v? ixtisaslar üzr? videod?rsli?rin haz?rlanmas?na ba?lam??d?r. Daha çox sayda pe??ni ?hat? etm?k üçün Avropa Birliyi t?r?find?n d?d?st?kl?n?n Jayih?l?r ç?rçiv?sind? BMT?P v? G?Z bu t??bbüs? qo?ulmu?dur. Haz?rlanm?? videod?rsli?r "T v? proqramla d?rma üzr? müt?x?ssis", "Geyim üzr? dizayner", "B?rb?r", "A?paz", "Q?nnadç?-irniyyatç?" s?sitm?-soyutma, havaland?rma sistem?ri v? avadanl?qlar? üzr? montajç?", "Avtomobil diaqnostikas? v? t?miri müt?x?ssisi" v? "Mebel ustas?" kimi ixtisaslar? ?hat? etmi?dir. T??bbüsün ikinci m?rh?l?si olaraq G?Z-in d?st?yi v? öz?l sektor nümay?nd?l?rinin i?tirak? il? turizm istiqam?ti üzr? pe??l?r üçün ("A?paz köm?kçisi", "Hotel administratoru", "Turizm t??kilatç?s?") videod?rsli?rin yay?mlanmas?na ba?lanm??d?r.

Pe?? t?hsili v? t?limi sistemind? t?hsilalanlar?n t?dris prosesind? i?tirak?n? t?min etm?k üçün mart ay?ndan etibar?n "M?d?niyy?t" telekanal?nda h?ft?d? iki d?f? olmaqla 4 videod?rsin yay?mlanmas? h?yata keçirilm?kd?dir. Bu videod?rsli?r PTDA-n?n r?smi "Youtube" kanal?, h?mçinin video.edu.az portal? vasit?si il? d?paya??l?r. Bu t??bbüs?l?r yana??, PTDA öyr?nm?n? tic?l?rinin qiym?t?lndirilm?si vasit?l?rinin haz?rlanmas?na v? seçilm? pe??l?r üzr? tam onlayn m?nb?l?rin (video d?rsli?r v? m?tnl?r daxil olmaqla) t?rcüm?sind? ba?lanm??d?r.

Sosial d?st?y? ehtiyac? olan 20 mind?n çox t?l?b? art?q qeydiyyatdan keçib

/Ali t?hsil. T?hsil proqramlar?n? m?nims?nilm?sinin t?min edilm?si m?qs?dil? T?hsil Nazirliyinin tövsiy?sind?

uy?uy?un olaraq; ali v? orta ixtisas t?hsili mü?ssis?l?rind? müxt?lif onlayn platformalar üz?rind?n d?rsl?rin t??kilin? ba?lanm??d?r. H?min d?rsl?r? bugün?d?k 100 mind?n art?q t?l?b? v? professor-mü?llim hey?ti qo?ulmu?dur. Ali t?hsil mü?ssis?l?rin? T?hsil Nazirliyinin t?qdim etdiyi "MS Teams" platformas?ndan öd?ni?siz istifad? imkan? yarad?lm??d?r v? v?l onlara texniki d?st?k göst?rilm?kd?dir. Bununla yana??, t?dris prosesinin m?saf?d?n t??kili zaman? ali t?hsil mü?ssis?l?rinin öz?l?rinin daxili t?drisin elektron idar?edilm?si sistemi, Stanford Universitetinin "Coursera for Campus" proqram? (UNEC, EBANM), "Blackboard Collaborate" proqram? (ADA), KOICA ?irk?tinin sistemi (AzTU), "ZOOM" v? "Moodle", "Google classroom" v? dig?r proqramlar?n imkanlar?ndan geni? istifad? olunur. "Online" d?rsl?rd? mü?yy?n s?l?s?b?l?rd?n i?tirak? ed? bilim?y?n t?l?b?l?r? mühazir?l?rin videoyaz?s?n? izl?m?k imkanlar? da yarad?lm??d?r. S? Sadalanan proqramlar d?rsl?ri m?saf?d?n t??kil etm?kl?e yana??, h?m?d? t?l?b?l?r? üçün z?ruri olan mühazir?l?ri, sillabuslar?, t?qdimatlar?, s?rb?st?l?rin mövzular?n?, imtahan suallar?n? v? dig?r t?dris materiallar?n? h?min sistemd?? yerl??dirm?y? imkan verir.

Koronavirus pandemiyas?n?n t?sirl?rinin minimuma endirilm?sini m?qs?dil? Nazirl?k Kabinetinin "Sosial bax?mdan h?ssas? hali qrupuna aid edil?n ail?l?rin üzvü olan t?l?b?l?rin t?hsil haqq? x?rcil?rinin öd?nilm?si bar?d?" 13 aprel 2020-ci il tarixli q?rar? imzalanm??d?r. H?ssas? hal? qrupuna ünvanl? dövl?t sosial yard?m? alanlar; h?r iki valideyni (t?k valideyni olduqda is? h?min ??xs) v? ya qanuni nümay?nd?l?ri a?a??dak? kateqoriyalar?n h?r hans? birin? aid olanlar: I v? II d?r?c? ?illiyi olan ??xsl?r; i?siz kimi qeydiyyatda olanlar; ya?a gör? ?m?k pensiyaç?lar?; ya?a gör? sosial müavin?t alanlar aid edilmi?dir. Q?rar ali, orta ixtisas v? pe?? t?hsili mü?ssis?l?rind? t?hsil alan 22 mind?n art?q t?l?b?ni ?hat? ed?c?k. Qeyd edil?n kateqoriyalardan olan t?l?b?l?rin t?hsil haqq? x?rcinin 50 faizi 2019-2020-ci ilin ilin yaz semestri üzr?, 50 faizi is? 2020-2021-ci t?dris ilinin pay?z semestri üzr? elektron qaydada dövl?t büdc?si hesab?na öd?nil?c?k. T?l?b?l?rin t?hsil haqq? x?rcil?rinin dövl?t t?r?find?n öd?nilm?si üçün 40 milyon manat m?bl??ind? v?sait n?z?rd? tutulmu?dur. T?hsil Nazirliyi t?r?find?n bu m?qs?dl? yarad?lm?? e-telebe.edu.az elektron portal? üz?rind?n art?q 20 mind?n çox t?l?b? qeydiyyatdan keç?r?k s?n?dl?rini t?qdim etmi?dir.

Dövl?t ba?ç?s? t?r?find?n öt?n il imzalanm?? müvafiq f?rman v? s?r?ncaqlara uy?un olaraq haz?rda ölk?mizd? h?r iki t?l?b?d?n birinin t?hsil x?rcil?ri dövl?t hesab?na öd?nilir. O cüml?d?n sosial h?ssas qrupdan olan 17 min min t?l?b? dövl?t hesab?na oxuyur ki onlar?n t?hsil x?rcil?ri üçün cari ild? 39.9 milyon manat v?sait n?z?rd? tutulmu?dur.

Psixoloji d?st?k üçün 1521-d?n art?q z?ng

Par Pandemiyas?n t?sirl?rinin azald?lmas? i?tiqam?tind?n T?hsil Nazirliyi t?r?find?n bir s?ra sosial-psixoloji f?aliyy?t?l?rd? h?yata keçirilmi?dir. Pandemiya il? ?laq?dar evd? qalan ?agird v? mü?lliml?r? ?el?c?d? v?t?nda?lara m?n?vi-psixoloji d?st?k m?qs?dil? T?hsil Nazirliyi t?r?find?n 6 aprel tarixind?n 146-3 "Qaynar x?tt" xidm?ti f?aliyy?t? ba?lam??d?r. Xidm?tin t??kili üçün t?crüb?li m?kt?b psixoloqlar? i?? c?lb edilmi?dir v? haz?rda xidm?t? müraci?t ed?n h?rh?r bir v?t?nda?a psixoloqlar t?r?find?n telefon vasit?sil? psixoloji m?sl?h?tl?r t??kil edilir; z?ruri m?n?vi d?st?k gö?göst?rilir. ?ndiy?d?k daxil olan 1521-d?n art?q z?ng ?sas?n karantin dövründ? ya?l? insanlarda yoluxma riskinin artmas? il? ba?l? ya?anan t??vi?, yeniyetm? v? t?l?b?l?rin v?rdi? etdikl?ri günd?lik h?yat ??raitind?n t?crid olunmas?, t?hsil mü?ssis?l?rind? d?rsl?rin dayand?r?lmas?n?tic?sind? depressiv v?ziyy?t? evd? qalma?a m?cbur olan kiçik ya?l? m?kt?blil?rd? mü?ahid? olunan aqressiv davran?mlar v? abituriyentl?rin q?bul imtahanlar? il? ba?l? ya?ad?? h?y?canlaa ?laq?li olmu?dur. Müraci?t ed?n bütün ??xsl?r? pe??kar psixoloji d?st?k göst?rilm?, tövsiy?l?r verilmi?dir.

Bu ?istiqaq?td? daha bir t??bbüs "Böyük?rimizi qoruyaql" sosial aksiyas? olmu?dur. 24 mart tarixind?n ?c?qtisadiyyat, m?k v? ?halinin Sosial Müdafi?si, T?hsil nazirlikl?ri v? "Az?rma?" ASC-nin birg? t??bbüsü il? ya?? 65-d?n yuxar?t?nha v?t?nda?lar üçün "Böyük?rimizi qoruyaql" adl? sosial aksiyaya ba?lanm??d?r. Aksiya xüsusi karantin dövründ? ya?? 65-d?n yuxar? olan t?nha v?t?nda?lara evd? sosial xidm?tl?rin daha operativ v?s?m?r?li t??kilin? d?st?k verilmi?si m?qs?dini da??y?r. Aksiya ç?rçiv?sind? T?hsil Nazirliyinin "Bir" T?l?b?-Könüllü proqram?n?n könüllül?ri t?r?find?n ya?l? insanlara z?ruri d?st?k göst?rilm?dir v? haz?rda da aksiya davam etm?kd?dir.

Mü?llimlik alternativini olmayan bir pe??dir

Müəllim peşəsinə yeni baxış. Pandemiya müəllim peşəsinin nə qədər həmiyyəti oldu?unu bir daha təsdiq etdi. Belə fikirləri səsləndirən kimi müasir inkişaf dövründə müəllim təhtiyac azalması təhsilçilərin sərbəst öyrənmə imkanlarından yararlanma bilirlər. Lakin belə hadisələr bir daha sübut edir ki, müəllimlik alternativli olmayan bir peşədir. Cəmiyyətdə bir daha təmin oldu ki, Azərbaycan müəllimləri hər zaman üzərində dən missiyanı yerinə yetirməyə, əgər əgirdir ki, mükəmməl bilik, savad verməklə yanaşı, onları milli-mənəvi dəyərlər, Azərbaycan quruluşunda tərtiblərinə, layiqli vətəndaş kimi formalaşdırma bütünlüyə yətən sərətməli. Pandemiya dövründə fərdlər qəstlərinə sahibləri insanlar nəsafları?nə? tətmin edən həkimi?ri?yana??, xəstə qayğıları?nə? kənar qoyaraq təhsilin fasiləsizliyini təmin edən müəllimlər oldu. Müəllimlərin müasir elektron sistemlərdən, platformalardan istifadə etməklə onlayn dərsləri təkil etdilər, proqram materialları?nə? mənimsənilməsinə sətə göstərdilər, əgirdir ki, ünsiyyət oldular və tədris ilinin uurla bəa çatdırılmasında təmin yaratdılar.

Pandemiyadan çıxarılma dərsləri verilən qərarlar

Təhsil Nazirliyi tərtfindən hətəyata keçirilən fəaliyyətlərin üçüncü mərhələsi tədris ilinin yekunlaşdırılmasında bəbəllərdə addımların müəyyənləndirilməsi oldu. Bununla əlaqədar Dövlət İmtahan Mərkəzi, Təhsil Nazirliyi yanında Qətimai Qətimaiyəura, smütəxəssislər qəoxsaylı müzakirələr təkil edildi. Ümumi təhsil müəssisələrində yekun qiymətləndirmənin və monitorinqlərin aparılması, birinci sinf qəbulun təkil, təhsilçilərin bir sinfdən digərinə keçkilərilməsi, buraxılma imtahanları?nə? təttili, ali təhsil müəssisələrində və təhsilin digər pillələrində yay imtahan sessiyaları?nə? təttili, müəllimlərin iqtəbulu imtahanları?nə? keçkilərilməsi vaxtı, format və qaydalar il bəllə qərarlar qəbul edildi.

Uaqarların ümumi təhsil müəssisələrində birinci sinflərin qəbulu il bəllə xüsusi qətinlik yaranmadı. Belə ki, pandemiya vətə bəlləlanma elektron qəbul prosesi davam etdirildi. Təhsil Nazirliyi tərtfindən hətəllə bir neçə il bundan vətəllə yaradılma elektron qəbul sistemi bütünləni hətəllə etdi və bu proses uurla hətəyata keçirildi. Artıq 135 mindən qəox əgirdin qəbul prosesi yekunlaşdırıldı. Eyni zamanda məktəb hətəllə qəruplar na qəbulun da ölkə üzrə elektron sistemlə hətəyata keçiriləsi il bəllə təttili hətəyata keçiriləkdədir. May ayından bəlləlayaraq tədris digər pillələrində təttili olunma sinflərin qəbul üçün fəfahi niqtə bacarılma?nə? yoxlanılması məsahibləri onlayn qəkilə təttili edilə Qeyd etməklə vaxtı elektron qəbulla bəllə Təhsil Nazirliyi tərtfindən atılma bu qəbaqlayca addımların son dərəcə zəruri oldu u bir daha təsdiqləndi.

Dəmlə aparılma müzakirələr nəticitəndə buraxılma imtahanları?nə? mətzmununa yenidən baxılmasında tədris prosesinin dayandırılma dövrə təsadüf edən mövzuların imtahan proqramları na daxil edilməsi bərdə qərar qəbul edildi. Buraxılma imtahanları?nə? pandemiya təttili bəlləri nəzər alılmaqla keçkilərilməsi nəzərdə tutuldu.

"Ümumi təhsil pilləsində təhsilçilərin attestasiyasının (məktəbdaxili qiymətləndirmənin) aparılmasında məmüvəqqəti Qaydası" Təhsil Nazirliyinin Kollegiyası tərtfindən təsdiqləndi və nəzərdə tutuldu ki, əgirdir ki, birinci yarımillik üçün nəticitəlləri tədris ilini üzrə illik nəticitəlləri kimi qəbul edilsin. Hətəllə hansı fənn üzrə qeyri-müvəffəq qiymətlərin alması vətə nəticitəllərinə yaxılla dərmaqla istəyən əgirdir ki, üçün isə 30 gün müddətində təhsil müəssisəsinə müraciət etməklə imkan yaradıldı.

Nazirlər Kabinetinin "Koronavirus (COVID-19) pandemiyasının ölkənin təhsil müəssisələrində təhsil prosesində məmüvəttəsinin arada qaldırılmasında bəllə bəzi tədbirlə bərdə" 18 may 2020-ci il tarixli 179 nömrəli qərarına əsasən, ali və orta ixtisas təhsil müəssisələrində cari attestasiyalardan (fənlər üzrə attestasiyalardan) müvəffəqiyyətlə keçkilərilmə təttili bəlləri təhsil müddətində təttili etdikləri nəticitəlləri (Ümumi Orta Müvəffəqiyyətdə Göstəricisinə - ÜOMG) uyğun olaraq yekun attestasiyadan keçkilərilmə hesab olundular. Təttili olunma attestasiyalarda (yekun attestasiya və ya aralq qiymətləndirmə) itirak edə bilməyən və ya itirak edib qeyri-müvəffəq qiymətləlmə təttili bəlləri üçün (avqust - sentyabr aylarında) isə növbəti semestr bəlləlayana qədər imtahan sessiyası?nə? təttili olunma bərdə qərar qəbul edildi. Peşə təhsil il bəllə da analoji qərarlar qəbul edildi.

Ümumi təhsil müəssisələrində mərkəzləndirilmə müsabiqə əsasında müddətli müqavilə il iqtə qəbul olunma müəllimlərin daimi əsaslarla iqtə qəbul edilməsi üçün elektron müsabiqə və onlayn məsahibləri təttili edilmə hətmin

müsa mü sahib?l?rd?-1200-d?kl?mü?llim?li?tirak? etmi?dir? Haz?rda?llim?rin?yerd?yi?m?si üzr?n?td?bir?n?h?yata keçirilm?kd?dir.

Pandemiya insanlarn?n bütün h?yat t?rzini, davran??na v?f?aliyy?tin? güclü t?sir etmi?dir. Bu s?b?bd?n p?ndemiya v?postpandemiya dövrü t?hsil sistemini n?z?r? al?nmas? vacib olan bir s?ra ça??r??larla üz-üz? qoymu?dur. T?hsil sistemind? daha çevik v? optimal m?zmun v? t?dris strategiyalar?n?n t?bqi, innovasiyalar?n t??viq? edilm?si il? ba?l? t??bbüsl?rin geni?l?ndirilm?si ön plana ç?xm??d?r. Bütün t?hsil pill?rind? xüsusil? ali t?hsild? distants? t?hsil t?crüb?sinin daha geni? t?bqi edilm?s? texnoloji t?chizat v? keyfiyy?tli internet ba?lant?s?n?n t?min edilm?s? m?s?l?rinin h?ll edilm?s?, yeni t?hsil alma formas? il? ba?l? qanunvericilik bazas?n?n t?kmill??dirilm?s? vacib istiqam?t?rd?n biridir.

Pandemiyan?n sas d?rsl?rind?n biri d?nd?nd?n ibar?t oldu ki, h?m t?hsilver?nl?r, h?m d? t?hsilalanlar mük?mm?l r?q?msal bacar?qlara malik olmal?d?rlar. Bel? bacar?qlar?n olmamas? yüks?k texnologiyalardan v? müasir t?t?bqi?rd?n istifad? imkanlar?n m?hdudla?d?r, t?hsil v? f?aliyy?t ciddi mane?l?r yarad?r. Bu bax?mdan ?sas f?aliyy?t istiqam?t?rind?n biri d? r?q?msal bacar?qlar?n formala?d?r?lmas?na xidm?t ed?n t?dbirl?rin ?hat? dair?sinin geni?l?ndirilm?s? olmal?d?r.

["Az?rbaycan" q?zeti](#)